

Lærernes brug af lærermedier

Metodenotat og ledelsesresume

Danske Forlag

Januar 2021

Resultaterne af denne undersøgelse baserer sig på en webbaseret spørgeskemaundersøgelse, som Epinion har gennemført på vegne af Danmarks Lærerforening, Dansk Erhverv og Danske Forlag.

Parterne har i samarbejde med Epinion udviklet spørgeskema for undersøgelsen, som Epinion har kvalitetssikret. Spørgeskema er vedhæftet som bilag (A).

Undersøgelsen er udsendt via e-mails til 10.000 tilfældigt udvalgte medlemmer af Danmarks Lærerforening. I alt 1.076 medlemmer har besvaret undersøgelsen.

Besvarelserne er indsamlet i perioden: 19. oktober 2020 til 9. november 2020.

Data er renset, hvilket indbefatter, at svar, som ikke kan betragtes som valide, er frasorteret (speeders, straight liners mv.).

I overensstemmelse med EU's Persondata-forordning (GDPR) er alle besvarelser anonymiserede. De deltagende har været informeret om anonymitet forinden deres deltagelse i undersøgelsen.

Resultaterne af undersøgelsen viser en **varieret brug af trykte og digitale læremidler på landets grundskoler**, hvor lærerne i stort omfang gør brug af forskellige typer af materialetyper til at understøtte forskellige undervisningsmål. I gennemsnit gør lærerne brug af 3-4 materialetyper i deres undervisningsforløb, og 71 pct. af lærere angiver, at de har kombineret trykte og digitale medier i deres seneste undervisningsforløb.

Lærerne oplever bredt set, at **elevernes udvikling af kompetencer understøttes lige godt af trykte og digitale medier**. Når vi opnår 10 kompetencer og spørger lærerne, hvorvidt disse bedst understøttes af henholdsvis trykte eller digitale medier, svarer ca. halvdelen af lærerne (43% - 62%), at kompetencerne understøttes lige godt af de to typer medier. Dog ser vi en større præference for trykte medier, når det handler om at "skabe fordybelse og koncentration om det faglige indhold" samt "hjælpe elever til at overskue fagstoffet og deres faglige mål". Derimod er præferencen for digitale medier størst, når det handler om at "indrage aktuelle og samfundsrelevante problemstillinger" og "styrke elevernes evne til at søge og forholde sig kritisk til informationer".

Vi ser en klar tendens til, at **lærerne kombinerer indhold fra forskellige læremidler eller anvender læremidlerne i samspil med andet indhold**. F.eks. angiver mere end halvdelen af lærerne (56 %), at de hver eller minimum hver anden undervisningsgang blander indhold fra forskellige læremidler, mens mere end to tredjedele (70%) hver eller minimum hver anden undervisningsgang supplerer et eksisterende læremiddel med opgaver, læringsaktiviteter eller andet indhold.

Lærerne bruger i stort omfang hinanden på skolen, når de skal finde inspiration til læremidler, som de kan bruge i deres undervisning: 85 pct. af lærerne angiver, at de "ofte" eller "af og til" henter inspiration fra lærere, der underviser i samme fag, mens 56 pct. "ofte" eller "af og til" søger inspiration fra fagteamet på skolen. Online netværk for sparring er "ofte" eller "af og til" anvendt til at hente inspiration til læremidler for 40 pct. af lærerne, mens vejledernetværk i kommunen er anvendt som inspirationskilde for en mindre del af lærerne (14%).

Langt størstedelen af lærerne (87%) angiver, at de ønsker at have fuld eller delvis indflydelse på skolens indkøb af læremidler til deres undervisning. Blandt disse lærere oplever 64 pct. at have indflydelse på skolen indkøb af læremidler til deres undervisning, mens 22 pct. ikke oplever at have indflydelse. Resultaterne peger på, at **lærerens indflydelse på skolens indkøb af læremidler stiger med lærerens anciennitet**. Det samme gælder lærerens ønske om indflydelse på indkøb af læremidler, der tilsvarende stiger med lærerens anciennitet.

Lærerne oplever generelt, at de **digitale midler har størst prioritet, når ledelsen skal tildele ressourcer til indkøb**: 34 pct. af lærerne angiver således, at de digitale læremidler har hovedprioritet, når skolen skal indkøbe nye læremidler, mens 13 pct. angiver, at de trykte læremidler har hovedprioritet. Dog oplever størstedelen af lærerne, at de har adgang til de hhv. trykte og digitale læremidler, de skal bruge for at lave god undervisning (hhv. 55% og 57%).

Størstedelen af lærerne (59%) erklærer sig enige i udsagnet: "Min nuværende adgang til læremidler i min undervisning lever op til mine idealer for god undervisning", mens lidt over en fjerdedel af lærerne (25%) erklærer sig uenige i udsagnet. Den resterende andel af lærere (16%) erklærer sig hverken enige eller uenige i udsagnet. Vi ser **ingen klare tendenser på tværs af fag, skoletrin og læreranciennitet**, hvad angår den enkelte lærers oplevelse af at have adgang til læremidler, der lever op til vedkommendes idealer for god undervisning.

The results of the study display a **varied use of printed and digital didactic educational resources in Danish elementary schools** based on educational goals. On average each teacher uses 3-4 types of didactic educational resources in each course and 71% of the teachers respond that they have combined the use of printed and digital resources in their latest course.

The experience of the teachers reveals that **printed and digital didactic educational resources are equally good at developing the student's competences**. When listing ten competences and asking the teachers whether each are developed best through printed or digital resources, approx. half of the teachers (43-62%) answer that printed and digital didactic educational resources are equally good. However, teachers express that printed resources are preferred, when working "to enhance focused work and concentration in didactic educational resources", and "help students get a holistic view on subject matter and educational goals". On the other hand, digital resources are preferred to "discuss current events" and enhance "the student's ability to compile new information and critical thinking".

The study reveals a pattern of teachers combining printed and digital didactic educational resources. **More than half of the teachers indicate that they combine different types of resources** in either each or every other class. More than 2/3 (70%) supplement an existing didactic educational resource with exercises, assignments and other content in each or every other class.

The teachers utilize each other in finding inspiration for which didactic educational resources they can use in their courses. 85% of the teachers indicate that they "often" or "sometimes" seek inspiration from other teachers within the same field of study, while 56% "often" or "sometimes" are seeking inspiration from the school's "field of study team". Online communities are "often" or "sometimes" used to seek inspiration for teaching methods for 40% of the teachers, while a few of the teachers (14%) use the counselor network in the municipalities for inspiration.

The majority of the teachers (87%) indicate that they want to have "some degree" or a "high degree" of influence on the school's procurement of didactic educational resources. Of these teachers, 64% experience having influence on the procurement of didactic educational resources, while 22% indicate that they do not. The results demonstrate that the **teacher's seniority affects the degree of influence**. The same is true about the teachers' wish to be included in the procurement of didactic educational resources, which also increases with seniority.

The results demonstrate that **digital resources have the highest priority when management is allocated didactic educational resources**. 34% of the teachers indicate that the digital resources have the highest priority when they purchase new resources, while 13% indicate that the printed resources have the highest priority. However, the majority share the experience of having access to both the necessary printed and digital resources for a high-quality course (55%, 57%).

Most of the teachers (59%) indicate that they agree with the statement: "My current access to didactic educational resources is in line with my ideals for what constitutes good education", while 25% do not agree with the statement. The remaining 16% neither agree nor disagree with the statement. **There are no patterns across courses, class year or teacher seniority terms of the individual teacher's experience of having access to ideal didactic educational resources.**

Lærernes brug af læreremidler

Tillægslevering

Danske Forlag

Januar 2021

Undervisningstrin

- Lærernes besvarelser indikerer, at **trykte læremidler er særligt brugbare til at undervise elever i indskolingen**. Blandt lærere, der underviser i indskolingen, angiver **51 pct.**, at de typisk* inddrager et trykt læremiddel i deres undervisning. Det kan sammenlignes med 27 pct. af de lærere, der underviser i udskolingen.
- Derimod ser vi en tendens til, at **brugen af digitale læremidler stiger hen mod udskolingen**. Blandt lærere, der underviser i udskolingen, angiver **43 pct.**, at de typisk inddrager et digitalt læremiddel i deres undervisning. Det kan sammenlignes med 25 pct. af de lærerne, der underviser i indskolingen.

Fag

- Der er **størst præference for trykte læremidler blandt matematiklærere**. Særligt matematiklærere, som underviser elever i indskolingen, har en stor præference for trykte læremidler, og **64 pct.** af denne lærergruppe angiver, at de typisk inddrager et trykt læremiddel i deres undervisning.
- **Dansk- og engelsklærere er mere tilbøjelige til at inddrage digitale læremidler** i deres undervisning end lærere, der underviser i matematik. Det gælder særligt lærere, der underviser udskolingselever i dansk og engelsk, hvor brugen af digitale læremidler er hhv. **50 pct.** og **43 pct.** for dansk- og engelsklærere.

Anciennitet

- **Det er særligt lærere med mere end 20 års erfaring, som gør brug af vejledernetværk i kommunen**, når de skal hente inspiration til læremidler. Her gør **24 pct.** brug af vejledernetværk sammenlignet med 8 pct. blandt gruppen af lærere med maksimalt 5 års erfaring.
- Derimod er **lærere med op til 10 års erfaring mere tilbøjelige til at bruge online netværk for sparring** om læremidler end lærere med mere end 10 års erfaring. F.eks. gør **53 pct.** af lærerne med op til 5 års erfaring brug af online netværk for sparring, mens det kun gælder 35 pct. af lærergruppen med 20+ års erfaring.
- **Lærere med mere end 5 års erfaring oplever i højere grad at have indflydelse på indkøb af læremidler til deres undervisning**. Denne gruppe af lærere adskiller sig også ved i signifikant højere grad at ønske indflydelse på indkøb af læremidler til deres undervisning end lærere med op til 5 års erfaring.

IT-kompetencer

- Vi ser en tendens til, at lærere, som i høj grad vurderer, at de har de nødvendige kompetencer til at bruge IT i undervisningen, også i højere grad har **brugt forskellige digitale læremidler i deres seneste undervisningsforløb** - og i mindre brugt grad forskellige, trykte læremidler.
- En højere andel af lærerne, som i høj grad vurderer, at de har de nødvendige kompetencer til at bruge IT i undervisningen **vurderer også i højere grad at ledelsen prioritiserer digitale læremidler når det kommer til indkøb**, fremfor trykte læremidler.
- Denne lærergruppe vurderer også, at **de har større indflydelse på, hvilke læremidler der købes til deres undervisning**.

Adgang til læremidler

- Vi ser en **positiv sammenhæng mellem adgang til trykte og digitale læremidler**. Lærere, som oplever at have adgang til de analoge læremidler, de skal bruge for at lave deres ideelle undervisning, oplever således i højere grad, at de også har adgang til de digitale læremidler, de skal bruge for at lave deres ideelle undervisning end de øvrige lærere.
- Vi ser en tendens til, at lærere, som *ikke* oplever at have adgang til de analoge læremidler, de skal bruge for at lave deres ideelle undervisning, i højere grad oplever, at skolens ledelse prioritiserer ressourcer til indkøb af digitale læremidler end de øvrige lærere. De oplever også at have mindre indflydelse på skolens indkøb.

Prioritering af læremidler

- Flere lærere angiver, at ledelsen **prioriterer digitale læremidler i højere grad, når der skal tildeles ressourcer til indkøb**, end antallet af lærere der angiver, at analoge læremidler prioriteres mest.
- Flere blandt de **små fag** oplever, at ledelsen **klart har hovedprioritet på digitale læremidler, når det kommer til indkøb**.

Mix af lærer midler

- Lærerne **tilpasser i høj grad eksisterende læremidler** til undervisningen – f.eks. ved at blande indhold fra forskellige læremidler eller ved at tilføje opgaver og læringsaktiviteter.
- Størstedelen af lærerne tager hver eller hver anden gang udgangspunkt i et eksisterende læremiddel og udskifter elementer med andre læremidler
- Mere end to tredjedele af lærerne tager hver eller hver anden gang udgangspunkt i et eksisterende læremiddel, men supplerer selv med læringsaktiviteter, opgaver eller indhold.
- Matematiklærerne gør ovenstående mindre hyppigt end andre faglærere.

